

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประกาศ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง การวินิจฉัยว่า มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ของประมวลรัษฎากร ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๘๐ หรือไม่

ศาลภาษีอากรกลางส่งความเห็นของคู่ความในคดีภาษีอากรหมายเลขดำที่ ๒๒๕/๒๕๕๒ ซึ่งโต้แย้งว่า บทบัญญัติของกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๘๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องดังกล่าวมีว่า นายราเชนทร์ เรืองทวีป เป็นโจทก์ฟ้องกรมสรรพากร เป็นจำเลยต่อศาลภาษีอากรกลางโดยบรรยายฟ้องว่ากรมสรรพากรสังกัดกระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๒ และวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๒ เจ้าพนักงานประเมินของกรมสรรพากรมีหนังสือแจ้งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เลขที่ ๕๑๑๑๐๕๐/๑/๑๐๑๒๑๗ และเลขที่ ๕๑๑๑๐๕๐/๑/๑๐๑๒๒๘ ประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้ผู้ร้องเสียภาษีเงินได้ประจำปี ๒๕๕๐ เพิ่มเป็นเงิน ๑๑๒,๖๖๓ บาท และเสียภาษีเงินได้ประจำปี ๒๕๓๕ เพิ่มเป็นเงิน ๓๗,๓๑๕ บาท โดยเจ้าพนักงานประเมินให้เหตุผลว่า โจทก์ต้องนำเงินได้ของภริยาซึ่งเป็นรายได้อื่นที่มีรายได้ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๑) มารวมคำนวณเป็นเงินได้ของโจทก์

โจทก์ได้ยื่นอุทธรณ์คัดค้านการประเมินภาษีดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของกรมสรรพากร คณะกรรมการดังกล่าวได้วินิจฉัยยกอุทธรณ์โดยให้เหตุผลว่า โจทก์เป็นสามีมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด. ๕๐) โดยนำเงินได้พึงประเมินของภริยา ซึ่งมีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) ที่ประสงค์แยกยื่นแบบแสดงรายการมารวมเป็นเงินได้ของโจทก์ด้วย จึงให้ผู้ร้องเสียภาษีเงินได้และเงินเพิ่มทั้งสิ้น ๑๔๙,๐๑๕.๕๐ บาท

(๑) ส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญตามหนังสือที่ ยช. ๐๒๐๑/๐๘๐๖๕ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๓

โจทก์เห็นว่ากรณีที่เจ้าพนักงานประเมินของจำเลยและคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลย ให้จำเลยนำเงินรายได้ของภริยาโจทก์มารวมกับเงินได้ของโจทก์ แล้วรวมเป็นเงินได้ที่เอาไปคำนวณภาษี ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี กับที่ไม่ให้โจทก์นำเงินได้ของโจทก์ซึ่งเป็นเงินได้ตามประมวล รัษฎากร มาตรา ๔๐ (๑) ออกแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและ หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศ สถานะของบุคคล จะกระทำมิได้ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็ก และเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของ ครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน การที่ประมวลรัษฎากรบัญญัติไว้ในมาตรา ๕๗ ตรี ว่า ในการ เก็บภาษีเงินได้จากสามีและภริยานั้นถ้าสามีและภริยาอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ให้ถือเอา เงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการ และเสียภาษี นอกจากนี้ มาตรา ๕๗ เบญจ ของประมวลรัษฎากรบัญญัติว่า ถ้าภริยามีเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา ๔๐ (๑) ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ไม่ว่าจะมิเงินได้พึงประเมินอื่นด้วยหรือไม่ ภริยาจะแยก ยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามีเฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) โดย มิให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามีตามมาตรา ๕๗ ตรี ก็ได้ นั้น โจทก์เห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๗ ตรี ที่ใช้บังคับแก่โจทก์นั้น เป็นกฎหมายที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่าง ในเรื่องสถานะของบุคคลและเพศ กล่าวคือ หากโจทก์เป็นคนโสดและภริยาโจทก์เป็นคนโสดหรือ จดทะเบียนหย่ากัน โจทก์และภริยาโจทก์ก็จะเสียภาษีเงินได้ในส่วนของตนตามบัญชีอัตราภาษีที่กำหนด ไว้ในประมวลรัษฎากร หากโจทก์สมรสกับภริยาโจทก์กลับเป็นว่า โจทก์ต้องนำเงินได้ของภริยาโจทก์มารวม เป็นเงินได้ของโจทก์เพื่อเสียภาษีตามบัญชีอัตราภาษี ซึ่งทำให้โจทก์หรือภริยาโจทก์ต้องเสียภาษีสูงขึ้น โดยเงินได้ของโจทก์หรือภริยาโจทก์คนใดคนหนึ่งไม่มีโอกาสเสียภาษีตามลำดับของบัญชีอัตราภาษีตั้งแต่เริ่มต้น จึงเป็นการเสียภาษีตามมาตรา ๕๗ เบญจ ของประมวลรัษฎากรนั้นกำหนดให้ภริยาเท่านั้น ที่มีสิทธิแยกยื่นรายการและเสียภาษีเฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) โดย มิให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามีตามมาตรา ๕๗ ตรี การที่ไม่กำหนดให้สามีมีสิทธิแยกยื่นรายการและ เสียภาษีต่างหากเฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) ด้วย จึงเป็นกฎหมายที่เลือก ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศ กฎหมายทั้งสองมาตราดังกล่าว จึงเป็นกฎหมายที่ทำให้บุคคลไม่เสมอกันในกฎหมาย และไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ทั้งเป็นกฎหมายที่ทำให้ชายและหญิงมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

นอกจากนี้ โจทก์ยังเห็นว่าการที่รัฐจัดเก็บภาษีจากสามีและภริยารวมเป็นหนึ่งหน่วยโดยบัญญัติกฎหมายตามมาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ดังกล่าว ทำให้คู่สมรสต้องรับภาระเสียภาษีเพิ่มขึ้น ดังที่กล่าวแล้วนั้น ย่อมขัดขวางและเป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน ไม่เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ กล่าวคือ เมื่อโจทก์และภริยาโจทก์ถูกเจ้าพนักงานของจำเลยประเมินภาษีตามมาตราทั้งสองดังกล่าวทำให้ต้องเสียภาษีเพิ่มมากขึ้น โจทก์และภริยาโจทก์ต้องทำให้ความเป็นสามีและภริยาลิ้นสุดลงเพื่อรับการเสียภาษีอย่างบุคคลธรรมดาทั่วไป และคู่สามีภริยาอื่นก็จะปฏิบัติเช่นเดียวกัน อันก่อให้เกิดปัญหาสังคม ปัญหาครอบครัวและบุตร และเป็นการขัดขวางการเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว ดังนั้น มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ของประมวลรัษฎากร จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๐

อนึ่ง โจทก์เห็นว่า กฎหมายทั้งสองมาตราดังกล่าว เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ แต่บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวได้เปลี่ยนสิ่งที่เป็นสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพเสียแล้ว โดยเป็นการเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับสถานะของบุคคลและเกี่ยวกับเพศ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

ฉะนั้น ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๘๐

ในเบื้องต้นจะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือไม่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๕ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (๑) เป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบังคับแก่คดีที่กำลังพิจารณาอยู่
- (๒) ศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยมาตรา ๖ คือ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

(๓) ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง

จะได้พิจารณาวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องซึ่งมีว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และ มาตรา ๕๗ เบญจ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๘๐ หรือไม่

๑. มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี บัญญัติว่า “ในการเก็บภาษีเงินได้จากสามีและภริยานั้น ถ้าสามีและภริยาอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษี แต่ถ้าภาษีค้างชำระและภริยาได้รับแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วันแล้ว ให้ภริยาร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีที่ค้างชำระนั้นด้วย

ถ้าสามีหรือภริยามีความประสงค์จะยื่นรายการแยกกัน ก็ให้ทำได้โดยแจ้งให้เจ้าพนักงานประเมินทราบภายในเวลาซึ่งกำหนดให้ยื่นรายการ แต่การแยกกันยื่นรายการนั้นไม่ทำให้ภาษีที่ต้องเสียเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด

ถ้าเห็นสมควร เจ้าพนักงานประเมินอาจแบ่งภาษีออกตามส่วนของเงินได้พึงประเมินที่สามีและภริยาแต่ละฝ่ายได้รับ และแจ้งให้สามีและภริยาเสียภาษีเป็นคนละส่วนก็ได้ แต่ถ้าภาษีส่วนของฝ่ายใดค้างชำระ และอีกฝ่ายหนึ่งได้รับแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วันแล้ว ให้อีกฝ่ายหนึ่งนั้นร่วมรับผิดชอบในการเสียภาษีค้างชำระนั้นด้วย

การที่สามีภริยาอยู่ต่างท้องที่กัน หรือต่างคนต่างอยู่เป็นครั้งคราวยังคงถือว่าอยู่ร่วมกัน”

มาตรา ๕๗ เบญจ บัญญัติว่า “ถ้าภริยามีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑)^(๒) ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ไม่ว่าจะจะมีเงินได้พึงประเมินอื่นด้วยหรือไม่ ภริยาจะแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหาก

(๒) ประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า “เงินได้พึงประเมินนั้น คือเงินได้ประเภทดังต่อไปนี้ รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ ดังกล่าว ไม่ว่าในทอดใด

(๑) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งถูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน

จากสามี่เฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐ (๑) โดยมีให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามี่ตาม
มาตรา ๕๗ ตรี ก็ได้

ในกรณีที่ภริยาแยกยื่นรายการตามวรรคหนึ่ง ให้สามี่และภริยาต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ ดังนี้

(๑) สำหรับผู้มีเงินได้ตามมาตรา ๕๗ (๑) (ก)

(๒) สำหรับบุตรที่หักลดหย่อนได้ตามอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๗ (๑) (ก) และ (ข)
คนละกึ่งหนึ่ง

(๓) สำหรับเบี้ยประกันภัยตามมาตรา ๕๗ (๑) (ง) วรรคหนึ่ง

(๔) สำหรับเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมตามมาตรา ๕๗ (๑) (ฉ)

(๕) สำหรับเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามมาตรา ๕๗ (๑) (ช)

(๖) สำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมตามมาตรา ๕๗ (๑) (ซ) กึ่งหนึ่ง

(๗) สำหรับเงินบริจาคส่วนของตนตามมาตรา ๕๗ (๗)

ในกรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย การหักลดหย่อนตาม (๒) ให้หักได้เฉพาะบุตร
ที่อยู่ในประเทศไทย

ถ้าสามี่และภริยามีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเฉพาะตามมาตรา ๕๐ (๑) ประเภทเดียว
รวมกันไม่เกินจำนวนตามมาตรา ๕๖ (๔) ไม่ว่าจะแต่ละฝ่ายจะมีเงินได้เป็นจำนวนเท่าใดสามี่และภริยา
ไม่ต้องยื่นรายการเงินได้พึงประเมิน”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่
รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่
รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและ
เสรีภาพนั้นมิได้”

พิจารณาแล้ว มาตรา ๕๗ ตรี เป็นบทบัญญัติที่กำหนดว่าในการเก็บภาษีเงินได้จากสามี่และ
ภริยานั้น ถ้าสามี่และภริยาอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของภริยา
เป็นเงินได้ของสามี่ และให้สามี่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการเสียภาษีไม่มีข้อความหรือ
ถ้อยคำใดๆ ในมาตรานี้แสดงให้เห็นว่าเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้
แต่อย่างใด ดังนั้น มาตรา ๕๗ ตรี จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

ส่วนมาตรา ๕๗ เบญจ นั้น เป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิภริยาที่มีเงินได้พึงประเมินตาม
มาตรา ๕๐ (๑) ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ไม่ว่าจะจะมีเงินได้พึงประเมินอื่นด้วยหรือไม่ สามารถยื่นรายการ
และเสียภาษีต่างหากจากสามี่เฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๐ (๑) โดยมีให้ถือว่า

เป็นเงินได้ของสามีตามมาตรา ๕๗ ตี จะเห็นได้ว่าไม่มีข้อความหรือถ้อยคำใดๆ ในมาตรานี้ที่แสดงให้เห็นว่า เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่อย่างใด

อนึ่ง การเสียภาษีอากรเป็นหน้าที่ของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลมีหน้าที่ ..... เสียภาษีอากร ..... ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ดังนั้น การเสียภาษีอากรของบุคคลจึงมิใช่สิทธิและไม่อยู่ภายใต้มาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญ

ฉะนั้น มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ของประมวลรัษฎากร จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

๒. มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ของประมวลรัษฎากร ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติไว้ดังนี้

“บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

พิจารณาแล้ว มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บภาษีเงินได้จากผู้มีเงินได้ที่มีภาระทางครอบครัว อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากยอมรับความแตกต่างในทางสถานะของบุคคลระหว่างผู้ที่เป็นคนโสดซึ่งไม่มีภาระทางครอบครัว กับผู้ที่สมรสแล้วซึ่งมีภาระทางครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอุปการะเลี้ยงดูบุตรและภริยา ดังนั้น แม้บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวจะเป็นการเลือกปฏิบัติระหว่างคนโสดกับคนที่แต่งงานแล้วก็ตามแต่ก็เป็นการเลือกปฏิบัติที่เป็นธรรม เพราะผู้ที่มีครอบครัวย่อมมีภาระในการใช้จ่ายเงินที่หามาได้มากกว่าคนโสดเพราะต้องเลี้ยงดูบุตรและภริยา

ดังนั้น มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ของประมวลรัษฎากร จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

๓. มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ของประมวลรัษฎากร ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๐ บัญญัติว่า

“รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน

รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้”

พิจารณาแล้ว มาตรา ๘๐ ของรัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ซึ่งเป็นหมวดที่ว่าด้วย แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และโดยที่บทบัญญัติทั้งหลายในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมาย และการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๘^(๓) ดังนั้น บทบัญญัติรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงไม่มีผลต่อกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อน ฉะนั้น ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นก่อนการประกาศใช้รัฐธรรมนูญปัจจุบัน จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๐

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตรี และมาตรา ๕๗ เบญจ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๘๐

ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินนท์ประกาศ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

---

(๓) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน”